

De Samvirkende Invalideorganisationer

Kløverprisvej 10B, 2650 Hvidovre. Tlf.: 3675 1777, fax: 3675 1403. dsi@handicap.dk - www.handicap.dk

Uddannelsesudvalget

Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Uddannelsesudvalget
L 196 - Bilag 1
Offentligt

Den 27. marts 2007

Jnr. 4078.237

Vedr. lovforslag om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

De Samvirkende Invalideorganisationer, DSI, ser det som overordentligt positivt, at der er fremsat lovforslag om en ungdomsuddannelse til de unge, der ikke kan benytte de eksisterende ungdomsuddannelser.

I håb om at lovforslaget vil have udvalgets særlige bevågenhed fremsendes vedlagt kopi af DSI's høringsvar til Undervisningsministeriet.

Med venlig hilsen

Christel Kirkeby
sekretær

På vegne af:

Signe Højsteen
uddannelsespolitisk konsulent

Undervisningsministeriet
Att.: Svend Erik Gertz
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

Den 23. marts 2007

Jnr. 4078.234

De Samvirkende Invalideorganisationers, DSI, bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

Handicaporganisationerne har længe haft et stort ønske om at få lovgivning vedrørende en ungdomsuddannelse til de unge, der ikke kan benytte de eksisterende ungdomsuddannelser. Lovgivning, der kan garantere, at der er en ungdomsuddannelse for målgruppen i hele landet, og at omfang og kvalitet er høj og ensartet. Derfor ser vi det som overordentligt positivt, at der nu fremsættes lovforslag på området.

Vi ser ungdomsuddannelsen som et led i ligestillingen for mennesker med handicap. Der har været et alvorligt efterslæb for de unge, der måtte tage til takke med et ungdomstilbud i amtsligt regi under lov om specialundervisning for voksne. Tilbuddene har været af skiftende kvalitet og længde, ligesom ikke alle handicapgrupper har været dækket ind. Der har været en tendens til, at de unge, der havde de mest vidtgående handicap, ikke fik en uddannelsesmulighed.

Vi ser gerne, at regeringen når sit mål: at 95 % af en ungdomsårgang tager en ungdomsuddannelse. Målet må også gælde for unge med handicap – uanset funktionsnedsættelsens omfang.

Efter vores opfattelse bør uddannelsen forankres sammen med de øvrige ungdomsuddannelser som selvejende i statsligt regi. Vi ser det som den bedste mulighed for at skabe samarbejde og synergi ungdomsuddannelserne imellem. Vi ser det også som den mest enkle metode til at sikre, at afgrænsningen af målgruppen bliver rigtig. At ikke unge, der med specialpædagogisk støtte kunne tage en af de allerede etablerede ungdomsuddannelser, stødes over i den nye uddannelse, fordi de opfattes som anderledes og besværlige i forhold til den almindelige elev på ungdomsuddannelsen.

Samtidig kan vi tvivle på, om kommunerne har ressourcer til at etablere en uddannelse, der er struktureret hensigtsmæssigt og med tilstrækkelig kvalitet. Vi anbefaler derfor, at ungdomsuddannelsen placeres på linie med de øvrige ungdomsuddannelser.

Fra undersøgelser fra Center for Ligebehandling af Handicappede ved vi, at unge med syns-, høre- eller bevægehandicap ofte ikke kan tage folkeskolens afgangsprøve. Det er et problem, der skyldes utilstrækkelighed i grundskolen. Grundskolen skal gøres i stand til at undervise alle børn optimalt. Den nye ungdomsuddannelse må ikke – erklæret eller skjult – blive begrundelse for, at grundskolen ikke tilføres tilstrækkelig kvalitet i forhold til børn og unge med behov for specialundervisning og specialpædagogisk støtte.

For handicaporganisationerne er opgøret med det "pædagogiske" begreb 'at være u-underviselig' en milepæl. Det er afgørende vigtigt, at alle mennesker opfattes som personer, der kan drage nytte af og udvikle sig via undervisning og uddannelse – dette også, når der er tale om et ganske begrænset, endog med traditionelle metoder, umåleligt udbytte. Vi ser derfor gerne en omformulering af § 3, stk. 1, således at der ikke opstår problemer i forhold til formuleringen "... forudsætninger for at følge uddannelsen med udbytte..." ændres. Vi ønsker ikke, at man *ikke* skal i § 2 og i lovbemærkningerne for at se, at dette relaterer sig til afgrænsningen til øvrige ungdomsuddannelser og netop ikke er et forsøg på at definere de unge, der har de mest vidtgående handicap, ud af ordningen.

Vi finder, at formuleringen kan slettes. Målgruppen, som er defineret i § 1 og 2 og § 3, stk. 1, kan passende bruges til at præcisere kommunalbestyrelsens forpligtelse til at orientere og vejlede om uddannelsen allerede på et tidligere tidspunkt, end det nu er fastsat i paragraffen.

I forhold til § 3, stk. 2, finder vi, at der er tale om en formulering, der peger i retning af visitation til uddannelsen. Formuleringen bør afspejle det forhold, at der alene er tale om vejledning for at finde ud af, om den unge kan benytte et af de eksisterende tilbud, og i fald den unge ikke kan dette, hvad indholdet i den unges uddannelse så skal være i henhold til den nye lovs muligheder. Der skal være tale om en uddannelse der er tilrettelagt, således at den unge udnytter sine muligheder til det yderste.

Det er positivt, at Ungdommens Uddannelsesvejledning skal spille en afgørende rolle i forhold til at vejlede og planlægge den enkelte unges optagelse og forløb på uddannelsen. Fra Evalueringsinstituttets seneste rapport og andre rapporter om vejledning ved vi, at de unge der har det største behov for uddannelsesvejledning, er dem, der får mindst.

Dét, sammenholdt med vores generelle erfaringer om mangel på uddannelsesvejledning til børn og unge med handicap, fører til, at vi ser det som helt afgørende, at vejlederne og vejledningscentre får muligheder for at indhente handicapfaglig viden konkret i forhold til arbejdet med den enkelte unge og mere generelt i form af efteruddannelse og en større parathed til i større omfang at gå ind i vejledningsforløb med børn og unge med handicap.

Ved møde med undervisningsministeren har vi fået stillet i udsigt, at der vil blive skabt muligheder for, at Ungdommens Uddannelsesvejledning får bedre kvalifikationer i forhold til opgaven. Den igangværende revision af lovgivning omkring vejledning kan benyttes til

dette. Blandt andet gennem krydshenvisninger i de to lovgivninger, således at vejledningens forpligtelse er fuldstændig klar, og således at der er muligheder for at vejledere efteruddanner sig og på andre måder udvider kvalifikationerne omkring vejledning til børn og unge med handicap.

Ungdomsuddannelsen indledes jvf. § 4, stk. 2, med et forløb af indtil 12 ugers varighed. Det er væsentligt for unge, og i særdeleshed for målgruppen, at få muligheder for og støtte til at afklare sig og foretage valg. Det skal være muligt at tage fejl og vælge om, uden at muligheden for uddannelse er forpasset. Men det er væsentligt, at planlægningen af den enkeltes ungdomsuddannelse er påbegyndt længe før i forbindelse med vejledningen hen i mod optagelse på uddannelsen allerede i grundskolen. Forløbet på 12 uger må ikke blive en begrundelse for at udskyde afklaringen af uddannelsens indhold hertil. Derfor er uddannelse og mulighed for støtte fra handicapfaglige videnshavere så meget vigtigere i forhold til ungdommens uddannelsesvejledning.

En planlægning og tilrettelæggelse af ungdomsuddannelsen, der påregnes påbegyndt og tilendebragt i løbet af de 12 uger vil betyde, at den enkelte kommer til at vente på undervisning, specialpædagogisk støtte og anden kompensation langt ind i uddannelsesforløbet.

Vi har anbefalet, at den ugentlige uddannelsestid gøres afhængig af den enkeltes ressourcer. Vi har forståelse for indvendingen om, at det kan friste til at planlægge lange forløb med få timer ugentligt for unge, som kommunerne ellers har svært ved at finde beskæftigelse til. Vi finder indvendingen relevant og vil derfor foreslå, at der findes en dispensationsmulighed, således at forløb med få ugentlige undervisningstimer kan planlægges i særlige situationer. Kommunerne kan forpligtes til at sende sådanne sager til Klagenævnet, der tager endelig stilling til disse sager.

På nuværende tidspunkt er det et problem at finde frem til Klagenævnets K-meddelelser og årsrapport. Når Klagenævnets kompetenceområder udvides, er det derfor nødvendigt, at Undervisningsministeriet gør langt tydeligere opmærksom på disse meddelelser og rapporter. Det er vores erfaring, at både kommuner og brugerorganisationer, og andre relevante parter, er ubekendte med eksistensen af ovennævnte materialer.

Vedrørende afgangsbetegnelse er det vores opfattelse, at det er væsentligt at give vurdering af afsluttede dele – også selv om uddannelsen som helhed ikke afsluttes. Det er væsentligt, at der er centralt fastsatte regler for udformning, detaljeringsgrad m.m. af betegnelsen. Skal unge, der har taget uddannelsen, have en opfattelse af at have fuldført et forløb, der er sammenligneligt med ungdomsuddannelserne i øvrigt, finder vi det væsentligt, at der er tale om et betegnelse, der kan sammenlignes. Vi finder derfor ikke behov for, at der opfindes et nyt og endnu ikke autoriseret begreb som kompetencepapir.

Sidst skal vi bemærke, at der er unge inden for uddannelsens målgruppe, der er ude af grundskolen, og som ikke ser det som naturligt at opsøge Ungdommens Uddannelsesvejledning. Undervisningsministeriet og kommunerne må forpligtes til at få gjort denne gruppe opmærksom på uddannelsesmuligheden.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Vedlagt er: høringssvar fra Landsforeningen LEV
høringssvar fra Dansk Handicap Forbund
høringssvar fra Dansk Epilepsiforening